

Selvevaluering på Linieskolen 2014/15

Indledning og opgaveafgrænsning

Dette års selvevaluering skal afdække:

- a) hvordan vi følger op på elevfravær, både i undervisning og i øvrigt, samt
- b) hvordan vi bedst nedbringer samme?

Synsvinklen i denne selvevaluering lægges primært hos eleverne. Det er således elevernes syn på vores opfølgning, der er i fokus, ligesom det i første omgang er elevernes ideer til nedbringelse af fravær, som søges undersøgt. Det er tænkt på den måde, at elevbesvarelserne vil indikere nogle fokusområder, som vi efterfølgende vil kunne arbejde videre med i den pædagogiske personalegruppe.

Evalueringen baseres på kvalitative interviews med 12 elever. Vi er klar over, at elevbesvarelserne vil tage udgangspunkt i den enkeltes perspektiv, men forhåbentlig vil de individuelle udsagn give inspiration til mere generelle tiltag på området.

Selvevalueringens sigte er at undersøge vores praksis omkring opfølgning på elevfravær. Mere præcist: Hvilke pædagogiske tiltag fungerer i forhold til problematikken? Mangler vi værktøjer? Kan vi ændre eller forbedre praksis til elevernes bedste? Og vil vi derigennem kunne nedbringe elevfraværet på Linieskolen? Selvevalueringen skal danne grundlaget for et konkret arbejde omkring forbedring af den eksisterende praksis på området. Og den nye praksis skal afprøves og evalueres medio 2015.

Der er 3 bilag til denne selvevaluering: Bilag 1 er interviewguiden til de individuelle interviews. Bilag 2 er alle nævnte elevforslag til nedbringelse af fravær og tænkt som udgangspunkt for diskussion/ændring af vores praksis omkring fravær. Bilag 3 er arbejdsspørgsmål til det pædagogiske personale – primært spørgsmål, som er rejst i gruppen i løbet af året.

Om interviewene:

Vi udvalgte 6 elever som har eller har haft højt fravær til individuelle interviews. Derudover blev 6 mødestabile elever interviewet som gruppe for at gøre os klogere på, hvordan de oplever fravær hos andre, og hvordan de ser, vi følger op på det. Idet der er forskel på individuelle interviews og gruppeinterview, vil de to blive efterbehandlet forskelligt i det følgende. Gældende for begge grupper er, at de deltagende elever er anonymiserede, og at alle direkte citater er gengivet med kursiv. Grundet selvevalueringens begrænsede omfang og af hensyn til læsevenligheden af den, vil elevbesvarelserne under begge grupper fremstilles i kort og opsummerende form.

De individuelle interviews

Følgende fokuspunkter kan uddrages af besvarelserne fra de 6 elever med en del fravær (interviewguide er vedlagt som bilag 1):

- Elevernes motivation for at komme til time er proportional med den mening, de ser i faget i henhold til egen udvikling/læring. For flere er en lille succesopgave i hver time essentiel i forhold til at opretholde denne motivation – det er vigtigt med følelsen af ”at kunne noget”. Et par af de interviewede har kun få ”yes-fag” i skemaet. Her er det ekstra vigtigt med succesoplevelser i de fag, der er tungere, for – som pige 1 udtrykker det – *jeg vil gerne lære noget, men det er for massivt*
- Det indikeres at overskuelighed (af timerne, af dagen) er en faktor i forhold til mødestabilitet: *...hvis der var plads til et par minutter fra timerne [...] bare at få hjælp til at få overskuet en dag* (pige 1)
- Det er vigtigt af at blive set, mødt og hørt. *Der skal være en snak om, hvad der kan være galt* (dreng 2). Hvis lærerne ikke viser interesse for baggrunden for fraværet, vanskeliggøres samarbejdet fra elevens side. Det er lærerne, der skal hente og gerne følge helt til undervisning – hvis det er elever, skal det være kammerater, der siger: *Kom nu, vi savner dig* (dreng 3)
- Vækkes eleven af sure lærere om morgenen, har eleven mindre lyst til at stå op. Surhed hos læreren indikerer, at eleven er i ond vilje – og det er ikke nødvendigvis tilfældet, da *det er rart at blive hentet, så man kan gøre det, man skal* (dreng 1). Ikke én elev nævner, at en ublid vækning vil hjælpe dem til at ændre adfærd for at undgå ubehaget ved situationen
- Aftaler om ro kl. 22 vil hjælpe på morgenfremmødet *så er der ingen grund til at pjække fordi man er træt* (dreng 2). Uden lærernattevagt på skolen er der mere natte-rend. Det kan være svært at sige fra selv, og så er voksen-indblanding rart: *jeg har fx lidt svært ved, når vi har det sjovt deroppe, at komme i seng til ordentlig tid. Det er nemmere, når en lærer siger det. End hvis man selv skal* (pige 3).
- Lærerne på Linieskolen er ikke lige så meget efter eleverne som på en tidligere skole. Der fik man flekstid, hvis man missede en morgen eller en vagt, og der var ingen gæster, mobil, pc osv., når man var syg. *Man føler sådan lidt at man bare kan gå op og sove, hvis man ikke magter at gå til time. I virker lidt ligeglade med, om vi er der eller ej* (pige 2). Fungerer man bedst under lidt pres, så vil en konsekvens som *at du får en aftenvagt* hjælpe på fremmødet (dreng 3).
- Flg. foreslås af eleverne for at vi virker mere tydelige, når vi snakker fravær: Fx at indkalde til møde *er det virkelig den skole du vil gå på* (pige 2). Det kunne også være udregning af fravær i procent – og så en samtale med k-lærer/forstander. Så tæller man forfra, og så en ny samtale, og inddragelse af forældre *så ville jeg komme til flere timer* (pige 3).

Fælles for de fleste interviewede er, at de udtrykker vilje til at stå op/møde op til timerne, men de udtrykker, at de har brug for hjælp for at kunne gøre det: De har ikke selv motivationen eller drivet og redskaberne til det.

Gruppeinterviewet

Eleverne her skulle overordnet besvare 4 spørgsmål:

1. Hvad betyder fravær for jer?
2. Hvordan oplever I fravær hos jeres holdkammerater?
3. Hvordan oplever I, at lærerne/Linieskolen reagerer på fravær?
4. Har du erfaringer/gode ideer i forbindelse med fravær, der kan komme os til gode?

Ad. 1. – For dem, der møder rettidigt, er det irriterende at sidde og vente. Fx til morgensamling, og man må jo ikke engang sidde med sin telefon (pige 5). Der kan gå 5 og 7 minutter, før alle er klar. Det er også irriterende at høre opråb af navne igen og igen. I timerne bliver lange forklaringer i starten af lektionen nogen gange gentaget til ære for de sidstankomne, og så sidder man og *orker ikke høre det igen* (dreng 4), man mister koncentrationen og kommer måske til at kede sig – *de kan få forklaringen SENERE* (dreng 6). Ved morgenmaden er der meget uro – elever kommer ind (for sent), og lærerne har travlt: *I bruger mest energi på de andre, der ikke kommer* (pige 6), og *det kan give mere uro at læreren går, og folk begynder at larme mere. Så er der uro, så tænker man – øv* (pige 5). Det gør en positiv forskel for især de interviewede piger, at der er en lærer tilstede, og at lærerne ikke kun er optaget af at varetage andre elevers behov.

Ad. 2 – Sygemeldinger hos holdkammerater er ikke altid udtryk for sygdom. Pige 6 udtaler: *Det er fordi, de er oppe det halve af natten. Jeg hører jo larm til 1 - 2 om natten, og så lægger de sig syge næste dag og sover. Og så kan de ikke sove om aftenen.* En anden ser, at værelseskammeraten sidder og gamer, mens der er gåtur eller idræt, og det virker, som om han slipper af sted med det (dreng 4). Flere tilkendegiver, at de oplever fraværet som om at *de [lærerne, red.] er vel trætte af det. Men eleverne er ligeglade* (pige 6). *De tænker ikke på deres fremtid* (pige 5). Det fremgår, at der er en vis velvilje overfor kammerater, der ikke har en positiv indstilling til undervisningen – *nogen gange er det fordi de sådan ikke rigtig kan finde ud af det* (pige 5). Men er det elever, og måske de samme elever, der konstant er negative overfor lærerens oplæg, *så kan jeg godt blive lidt irriteret over det [...] så spilder de jo både lærerens og min tid* (pige 5), og det giver en negativ energi på et hold – *det er træls. Det er følelsen af, at de ikke rigtig gider det* (pige 4).

Ad. 3 – De seks elever ser os reagere meget forskelligt på fravær. *Nogle lærere reagerer mere end andre* (pige 4). Men de ser os også behandle deres kammerater forskelligt: *Ved nogle elever virker I lidt som om det er ok, og andre får nærmest hugget hovedet af [...] vi bliver presset mere* (pige 5). Flere af de adspurgte deler det synspunkt, at nogen af deres kammerater får særbehandling, og det bliver de lidt irriterede over. En af drengene har også bemærket, at *I kan virke for blide. Hvis I skal hente én. Så snakker I meget blidt til én* (dreng 5), og en anden bemærker i den forbindelse, at den, der snakkes blidt til, tit udstråler holdningen og *det er jeg bedøvende ligeglad med* (dreng 4). De oplever, at lærerne har opgivet nogle af eleverne (5 navne nævnes) – og også at nogle af de elever selv udstråler, at de har givet op.

Ad. 4 – De tre piger i gruppen udtrykker, at de jævnligt oplever, at vi taler ned til dem: *Måske er det derfor, nogen vælger at pjække* (pige 4). De oplever det som disrespektfuldt at blive talt til *som om*

vi var 5 år (pige 6), tal til os som om vi er voksne (pige 5). Eksempler på at blive talt ned til kan være udtrykke "holde i hånden" på gåturen, som bruges flere gange om ugen, at man bliver overrost for sin rengøring om morgenen "nej, hvor er det fi-i-int" (imiterer pige 5), at der nogle gange er børneregler i idræt, og at lærerne kan overforklare og være overtydelige. De oplever også, at vi ikke kan differentiere – fx på gangene, når I siger "red sengene", og vi ved det jo godt, og vi gør det (pige 6).

Generelt synes de mødestabile elever ikke, de får meget ros for at passe deres ting. Flere ønsker en synliggørelse, fx i form af en slags belønning, men ikke for meget – så kan man blive hængt ud i forhold til de andre elever.

Omkring forslag til ændring/forbedring af vores praksis som skole i forbindelse med fravær, kan den mødestabile gruppes forslag sammenfattes til: Diskret og direkte indsats. Eksempelvis at vi afkrydser uden opråb. At det ikke er i det fælles forum (fx morgensamlingen), at vi påtaler elever, der kommer for sent – men mere at vi "samler dem op" udenfor. Elever, der sover over, kan vækkes til skolerengøringen i stedet for ved morgenmaden, det giver mere ro for de fremmødte. Derudover foreslås faste sengetider – det vil give mere ro på gangene. Og sluttelig: Forslag om personlig konsekvens og opfølgning for de elever, der ikke møder til time (fx at få konfiskeret telefon, forældreinddragelse, ikke at have adgang til skærm under fingeret sygdom).

Opsummering/afrunding

De 12 elevinterviews peger mod følgende fokuspunkter, som vi i den pædagogiske medarbejdergruppe kan arbejde videre med:

- Morgenrutiner
- Aftenrutiner
- Lærerens rolle og fokus
- Vores praksis og tydelighed omkring fravær/sygdom
- Konsekvenser af fravær

Dette arbejde påbegyndes på de pædagogiske dage i marts 2015. For flere detaljer vedr. indholdet af de enkelte punkter, se bilag 2.

Hadsten, d. 20. februar 2015

Bilag 1:

Interviewguide til de individuelle interviews

1. Hvilken betydning har fravær for en person?
2. Hvad betyder fravær for dig?
3. Hvor ser du, dit fravær er størst?
4. Hvad skal der til, så fraværet bliver mindre?
5. Har du større fravær nu end tidligere (på tidligere skoler)?
6. Hvor ser du Linieskolen som støtte i forhold til fravær for dig/andre?
7. Har du gode erfaringer at dele ud af?
8. Har du nogle gode forslag i øvrigt (– fx i forhold til kammeraters fravær)?

Som det fremgår, er det forsøgt at få eleven til at reflektere over egen praksis.

Bilag 2:

Eleverne har følgende, individuelle forslag til nedbringelse af elevfravær, i det følgende grupperet efter fokuspunkterne, som trådte frem efter interviewene:

Morgenrutiner:

- At lærerne går vækkerunde om morgenen
- Glade lærere – især om morgenen
- Begynde timerne senere – fx sove til kl. 8, morgenmad kl. 8.30
- Ikke hente elever, der har sovet over, ved morgenmaden, men til skolerengøring
- Respektfuld tilgang fra lærerne – fx ikke stå i værelset, mens eleven klæder sig på

Aftenrutiner:

- Faste sengetider – så er der ikke nogen grund til at pjække pga. træthed
- Individuelle aftaler om sengetid, fx allerede kl. 21/22.
- Nattevagt på skolen
- At aftenvagt-læreren går runder på gangene ca. 22 og sikrer ro
- At alle elever skal være på værelset kl. 22

Lærerens rolle og fokus:

- Mere tydelige, når vi snakker – fx ved at indkalde til møde
- At lærerne ikke virker ligeglade
- At lærerne ikke taler ned til eleverne
- Hjælp til at overskue dagen
- Små, overskuelige opgaver i timerne – især hvis man har svært ved faget
- At lærerne husker at spørge ind og hører, om fraværet har en grund
- At lærerne har positiv fokus på de fremmødte elever

Vores praksis og tydelighed omkring fravær/sygdom:

- At eleverne afleverer mobiler i starten af hver lektion
- At låse døren, og lade en lærer samle op med dem, der kommer for sent

- Mobiler bliver på værelset, medmindre man har vigtige alarmer i den
- Trække de elever der kommer for sent til side og tale med dem
- At man ikke har pc ved sygdom, og heller ikke lov til at gå ud at ryge
- Få positive kammerater til at hente i stedet for voksne
- Individuelle aftaler om skærm eller aflevering af skærm
- At der afkrydses uden opråb
- At elever, der skal hentes, følges helt til time

Konsekvenser af fravær:

- At konfiskere telefoner, hvis man kommer for sent
- Konsekvens, hvis man ikke kommer – fx ekstra vagter, eller at skifte værksted
- At fravær udregnes i procent, og at en vis procentsats automatisk udløser et møde (først med k-lærer/forstander, efter ny procent med k-lærer/forstander/forældre)
- Ekstra opgaver, hvis man ikke kommer til time
- Seddel med hjem, som skal underskrives og vises til forældresamtaler

Bilag 3:

Spørgsmål rejst i den pædagogiske personalegruppe i løbet af året – kan vi blive skarpere på følgende punkter?

- Opfølgning på fravær?
- Hvad er k-lærerens rolle?
- Hvad er vagtlærerens rolle?
- Hvad er faglærerens rolle?
- Hvad er den pædagogiske sweepers rolle, og hvor skal andre tage over?
- Hvem følger op?
- Hvem følger op på overførte meddelelser?
- Hvem følger op på sygdom hjemme?
- Skal vi checke elevfremmødet til middag?